

Dodatek Letové a provozní příručky pro vlekání kluzáků k UL letounu ATEC 321 Faeta

1. Obsah

- 1.1 Všeobecné
- 1.2 Max. vzletová hmotnost vlečného letounu
- 1.3 Max. vzletová hmotnost vlečeného kluzáku
- 1.4 Typy vlečených kluzáků
- 1.5 Vlečné lano
- 1.6 Nouzové postupy
- 1.7 Normální postupy
- 1.8 Výkony
- 1.9 Provozní omezení
- 1.10 Štítky

1.1 Všeobecné

UL letoun Atec 321 Faeta je certifikovaný UL letoun pro vlečení kluzáků dle předpisu UL-2, příloha III. Pro tento účel je letoun vybaven řadou technických zařízení, která tento provoz umožňují. Předně je letoun vybaven vlečným zařízením, které se skládá z vypínacího zařízení TOST E85, vlečného závěsu, kterým je spojeno vypínací zařízení s letounem. Dále je letoun vybaven žlutou pákou uvolňovače vlečného lana a zařízením pro sledování kluzáku během vleku. Toto může být provedeno dvěma způsoby – zpětným zrcátkem na levém boku kabiny nebo pomocí kamery a zobrazovacího zařízení na palubní desce letounu.

Pohonnou jednotku pro vlekačí účely tvoří motor Rotax 912S UL s max. výkonem 73,5kW při 5800 ot/min a max. trvalým výkonem 69 kW při 5500 ot/min. Letoun je osazen třilistou, pevnou vrtulí FITI Ecocompetition o průměru 1,63m. Motor je pro účinnější chlazení osazen přídatným olejovým chladičem se samostatným NACA vstupem a termostatem olejového okruhu.

Palivový okruh je tvořen dvěma nezávislými čerpadly. Hlavním s mechanickým čerpadlem a záložním paralelním se samostatným vstupem do nádrže a elektrickým čerpadlem. Tlak paliva je měřen za každým čerpadlem. V případě poruchy kteréhokoliv z čerpadel je porucha zaznamenána poklesem tlaku na tlakoměru paliva. Letoun je plně letuschopný na maximální výkon motoru při chodu obou čerpadel současně i jakéhokoliv čerpadla samostatně. V hlavním palivovém okruhu je nainstalována zpětná klapka.

Letoun je vybaven nepřetržitým elektronickým monitorováním otáček, teplot a tlaků motoru. V případě překročení limitních hodnot snímaných údajů přístroj zvýrazní naměřenou hodnotu červeně a spustí další signalizační červenou kontrolku umístěnou na spínací desce tak, aby byla pilotem dobře viditelná. Všechny letové a motorové přístroje jsou umístěny v zorném poli pilota. Sledování kluzáku ve zpětném zrcátku a současně sledování letových a motorových hodnot nečiní pilotovi žádné problémy.

Aerovlek nevyžaduje žádné zvláštní schopnosti pilota, velitel vlečného letounu však musí být držitelem kvalifikace vlekař.

Každý let ve vleku je proveden na vlastní nebezpečí všech osob na palubě kluzáku.

1.2 Maximální vzletová hmotnost vlečného letounu

Vlečný letoun při vlečení kluzáku smí být osazen pouze jedním pilotem.
Maximální vzletová hmotnost včetně pilota a paliva nesmí překročit 450 kg.

1.3 Maximální hmotnost kluzáku

Maximální hmotnost vlečeného kluzáku včetně posádky a vodní zátěže nesmí překročit 750 kg.

1.4 Typy vlečených kluzáků

Pro vlečení UL Letounem ATEC 321 Faeta byly testovány tyto typy :

L 13 Blaník - max. vzletová hmotnost 499 kg, délka vzletu 480m do 15m výšky

VSO 10 Gradient - max. vzletová hmotnost 360 kg, délka vzletu 450m do 15 m výšky

Discus CS - max. vzletová hmotnost 360kg, délka vzletu 450m do 15 m výšky

Duo Discus – max. vzletová hmotnost do 650 kg, délka vzletu 600 m do 15 m výšky,

ASH- 25 - max. vzletová hmotnost 750 kg, délka vzletu 600 m do 15m výšky

Vlivem zhoršeného stavu VPD, vysoké teploty vzduchu, vysoké nadmořské výšky letiště, znečištění povrchu vlečného letounu a vlečeného kluzáku dojde k prodloužení rozjezdu aerovleku.

K vlečení jsou doporučeny tyto typy kluzáků:

L-13 Blaník, L-23 Super Blaník, VSO-10, Discus CS, Duo Discus (max.650kg), DG 1001, ASH-25 (max. 750 kg), ASW-15, ASW-19, ASK-21, VT-16, VT-116 a další s podobnými letovými vlastnostmi a výkony.

1.5 Vlečné lano

Může být použito pouze nekovové např. polyamidové, polyesterové atd. Protážení vlečného lana při max. zatížení může být nejvíce 30%. Spojení lana musí být chráněny proti opotřebení vhodným převlekem. Skutečná pevnost vlečného lana nesmí být vyšší než 3000N. Pokud je použito lano s vyšší pevností, musí být vybaveno pojistkou s max. pevností 3000N, aby byla zajištěna ochrana vlečného letounu i kluzáku. Vlečné lano má mít délku 40 až 60 m.

1.6 Nouzové postupy

- a) Dojde-li ve fázi od počátku rozjezdu do nadzvednutí vlečného lana od země k vypnutí vlečného lana od kluzáku nebo vlečeného letadla, musí být provedeny postupy k zabránění nárazu kluzáku do vlečného letadla.

Jestliže je délka plochy dostatečná pro přerušení vzletu, provede velitel vlečného letounu po dostatečné časové prodlevě vybočení z osy původního vzletu do volného prostoru a provede zastavení.

V případě že délka plochy pro zastavení je příliš krátká nebo zastavení by bylo nebezpečné, pokračuje vlečný letoun ve vzletu.

- b) Dojde-li ve fázi od počátku rozjezdu do nadzvednutí vlečného lana od země ke ztrátě tahu pohonné jednotky nebo k jiné závadě bránící pokračování ve vzletu, vybočí vlečné letadlo co nejdříve do volného prostoru, aby tím vytvořilo prostor pro kluzák. Vlečné lano musí velitel letounu neprodleně vypnout a provede zastavení.
- c) Dojde-li k vypnutí vlečného lana po nadzvednutí vlečného letounu od země, pokračuje vlečný letoun ve vzletu.
- d) Dojde-li ke ztrátě tahu pohonné jednotky nebo k jiné závadě bránící pokračování ve vzletu až po nadzvednutí vlečného letounu od země, vypne ihned velitel vlečného letounu vlečné lano a s ohledem k povaze závady provede nouzové přistání.

- e) Vynucené přistání vlečného letounu s lanem je kromě případů krajní nouze zakázáno.
- f) V případě, že pilot kluzáku nevypne ani po opakovaném znamení vlečné lano, doletí velitel vlečného letounu s kluzákem nad letiště a tam jej vypne.
- g) V případě vzniku nouzové situace , kdy po opakovaných pokusech nejde lano vypnout ani u vlečného letounu ani u kluzáku a lano nelze ani přetrhnout, musí být provedeno přistání s kluzákem ve vleku. Velitel vlečného letounu provede pozvolný sestup a přiblížení s ohledem na možnosti kluzáku. Velitel vlečného letounu musí po přistání provést za použití přípusti motoru dostatečný výběh, aby zabránil přiblížení kluzáku k letounu.
- h) V případě vzniku neřešitelné havarijní situace je možné použít záchranný systém, pokud je jím letoun vybaven. Před aktivací záchranného systému musí velitel vlečného letounu i kluzáku vypnout vlečné lano.
- i) Pozorně sledujte a dodržujte všechny letové a motorové hodnoty a jejich limity během provádění aerovleku!

1.7 Normální postupy

Před zahájením vlečení kluzáku se musí velitel vlečného letounu seznámit s omezeními vlečeného kluzáku uvedenými v jeho letové a provozní příručce a seznámit se s metodikou vzletu vlečeného kluzáku.

- a) Před vzletem musí být provedeny všechny postupy jako pro normální vzlet popsané v letové a provozní příručce pro ATEC 321 Faeta.
- b) Před vzletem musí být vlečné letadlo i kluzák postaveny do osy vzletu.
- c) Vlečné lano se nejprve zapíná k vlečnému letounu a ke kluzáku až na pokyn pilota.

- d) Na pokyn signalizátora provede velitel vlečného letounu napnutí lana a poté vydá pokyn ke vzletu.
- e) Rozjezd a vzlet probíhá na plný výkon motoru. Po odlepení od země je nutné provést výdrž pro získání rychlosti 100 km/h a poté převést vlečný letoun do stoupání při ustálené rychlosti 100 – 120 km/h. Během aerovleku musí velitel vlečného letadla provádět všechny manévry plynule tak, aby pilot kluzáku mohl včas a bezpečně reagovat. Velitel vlečného letounu během stoupání pozorně sleduje rychlost vlečení, provozní hodnoty motoru a vlečený kluzák.
- f) Po nastoupení do potřebné výšky a prostoru dá velitel vlečného letadla pokyn k vypnutí kluzáku střídavým nakláněním kolem podélné osy. Sestup je možné zahájit až po té co se velitel vlečného letadla bezpečně přesvědčí, že je kluzák vypnut. Při sestupu s vlečným lanem neprovádějte prudké změny směru a výšky letu.
- g) Po vyklesání nad letiště provede velitel letounu ve směru vzletové a přistávací dráhy odhoz vlečného lana z výšky 50m s ohledem na letištní provoz. Přistání s vlečným lanem se nedoporučuje.
- h) Poté, co se velitel letounu ve zpětném pohledu přesvědčí o odhození lana, provede zvýšením výkonu motoru nastoupení do okružové výšky a provede běžné přiblížení a přistání dle letové a provozní příručky pro ATEC 321 Faeta.
- i) Pozorně sledujte a dodržujte všechny letové a motorové hodnoty a jejich limity během provádění aerovleku!

1.8 Výkony

- Délka rozjezdu s kluzákem o vzletové hmotnosti 750 kg je 600m
- Dosažená výška po 600 m od místa zahájení rozjezdu je 15m

- Maximální stoupavost s kluzákem o vzletové hmotnosti 750 kg je 1,75 m/s
- Optimální rychlost vlečení dle typu kluzáku je 100 – 120 km/h (55 – 65 kt)
- Průměrná spotřeba paliva při vleku kluzáku je 15 – 18 l/h
- Maximální dolet při vleku kluzáku a zásobou paliva 70l je 450 km.

Délka rozjezdu a vzletu aerovleku může být prodloužena až o 15% v případě vysoké trávy na vzletové ploše nebo za deště.

Výkony jsou uvažovány pro kluzák o vzletové hmotnosti 750 kg a mohou se lišit v závislosti na letových výkonech a vlastnostech vlečeného kluzáku.

1.9 Provozní omezení

- Maximální hmotnost kluzáku je 750 kg
- Minimální rychlost vlečení 90 km/h (45 kt)
- Maximální rychlost vlečení 160 km/h (82 kt)
- Maximální pevnost tahové pojistky vlečného lana 3000N

Při vleku kluzáku smí být na palubě vlečného letounu pouze velitel letounu s platným pilotním oprávněním pro provádění aerovleků.

Vlek do vlnového proudění je zakázaný. V případě neplánovaného vstupu do oblasti vlnového proudění musí velitel letounu tento prostor co nejrychleji opustit.

Vlek s více než jedním kluzákem je zakázaný.

Vlek z terénu je zakázaný.

Vzlet kluzáku s křídlem na zemi (bez pomocníka) je zakázaný

Vleky transparentů jsou zakázány.

1.10 Štítky

Vlečný letoun musí být vybaven těmito štítky:

- V kabině vedle rychloměru musí být umístěn štítek „Pozorně sleduj rychlost vlečení“
  - Vypínač vlečného lana musí být označen štítkem „Vlečný závěs“
  - Spínač záložního palivového čerpadla musí být označen štítkem „Palivové čerpadlo“
  - Vlečný kluzák musí být vybaven štítkem umístěným na místě viditelným pro každou osobu na palubě kluzáku s jasně čitelným textem: „Provedení aerovleku za SLZ je na vlastní nebezpečí osob na palubě tohoto kluzáku. SLZ nepodléhá schvalování ÚCL.“
  - Vlečný závěs musí být vybaven štítkem „Maximální pevnost vlečného lana je 3000N“
-

Zpracováno výrobcem:

Atec, v.o.s.
Opolanská 301
289 07 Libice nad Cidlinou
Česká republika